

DIVLJE ŽIVOTINJE U VRTU

**OSIGURAJMO PTICAMA
SIGURAN LET**

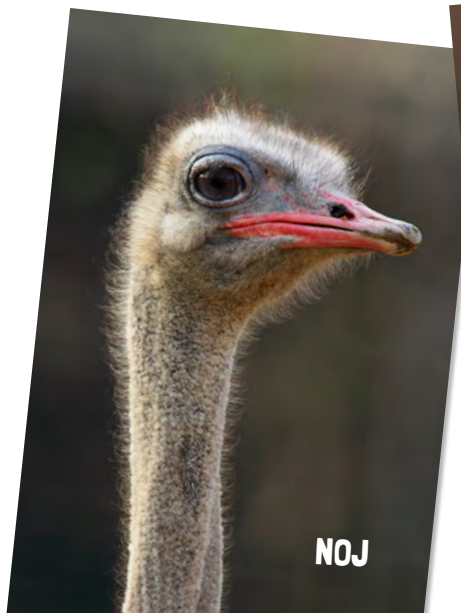


ZOO
Zagreb

Ptice su skupina životinja koja broji **više od 10 000 vrsta**, a evolucija ih je dovela do nevjerojatne raznolikosti.

Na području Hrvatske zabilježeno je više od **400 VRSTA PTICA!**

Maleni kolibrići, gorostasni nojevi, njorke koje mogu roniti do dubine 200 m, oštroumni gavrani, šarene are – teško je reći koja je vrsta zanimljivija.



NOJ



KOLIBRIĆ

Osim toga, ptice su **rasprostranjene po cijelom svijetu**. Jedino su mikroskopski oblici života rasprostranjeniji od veličanstvenih ptica!

Neke vrste svoje mlade podižu u najsušim pustinjama, neke se bore s Antarktičkom zimom, nalazimo ih na strmim liticama i u nedostupnim špiljama. A mnoge vrste ptica nalaze se i oko nas – u ljudskim naseljima, selima i na gradskim ulicama.





ŠTO JE KOLIZIJA SA STAKLENIM POVRŠINAMA?

Uz gubitak staništa i predatore, **kolizija (sudaranje) s objektima izgrađenim od strane ljudi**, pa tako i staklenim površinama, **jedna je od najvećih prijetnji za divlje ptice**. Prozori i vrata, stakleni zidovi, bukobrani na autocestama, autobusna i druga stajališta – sve su to potencijalno opasna mjesta za ptice.



1 000 000 000

ptica godišnje ugiba

zbog sudara sa staklenim površinama diljem svijeta!

ZAŠTO SE DOGAĐA KOLIZIJA SA STAKLENIM POVRŠINAMA?

PTICE GLEDAJU, ALI NE VIDE...

Vid je osjet na koji se ptice najviše oslanjaju. Za to imaju i dobar razlog – vid je kod ptica iznimno razvijen.

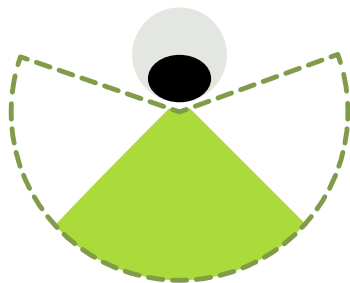
Položaj oka na glavi životinje povezan je sa životinjskim ponašanjem i potrebama vrste. Kod mnogih su ptica oči smještene na bočnim stranama glave. Time se postiže vrlo široko vidno polje, kod nekih vrsta i do 360 stupnjeva. Međutim, najveći dio tog vidnog polja je **vidno polje samo jednog oka** (monokularno), s malo osjećaja za dubinu.

Kod mnogih vrsta jako mali dio vidnog polja pokrivaju oba oka te je pticama otežan fokus na ono što se događa direktno ispred njih.

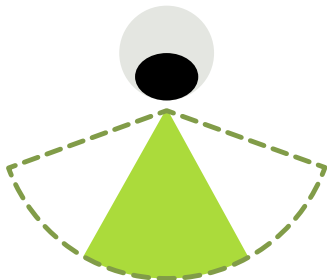
PTICAMA KOJE SU PLIJEN MNOGO JE VAŽNIJE VIDJETI ŠIROKU SLIKU I EVENTUALNU PRIJETNJU KOJA PRILAZI NEGO PROCIJENITI UDALJENOST.

Zašto? Zato što su ptice jako spretno i brze životinje i ako ugledaju predatora znači da je njegov lov već propao.

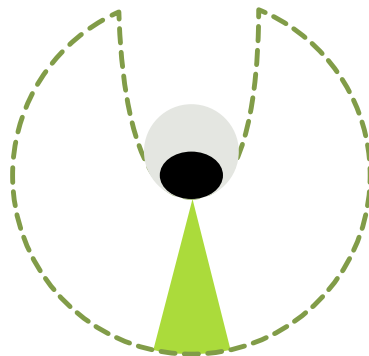
ČOVJEK



SOVA



GOLUB



POLJE MONOKULARNOG VIDA

Šira slika, ali nema osjećaja
za dubinu



POLJE BINOKULARNOG VIDA

Manje informacija, ali se dobro
procjenjuje udaljenost

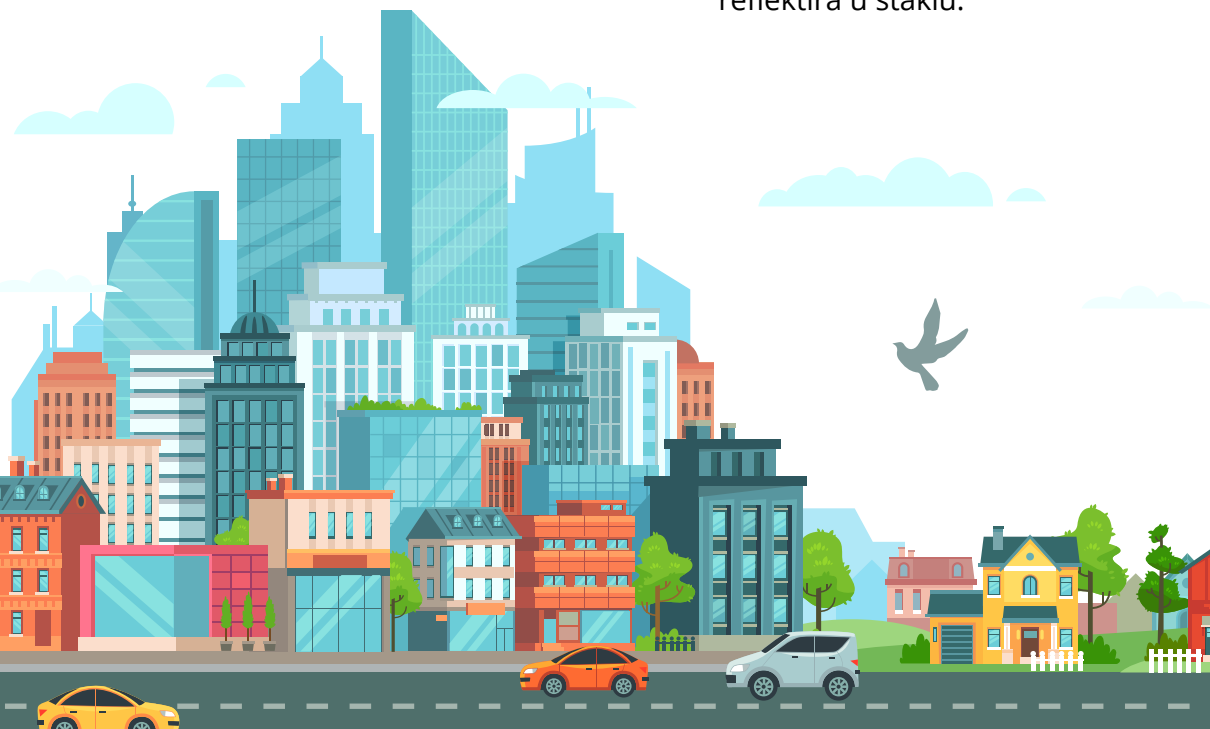
ZAŠTO SE TO DOGAĐA?

TRANSPARENTNOST

Ptice udaraju u stakla pokušavajući preleteti do staništa ili hrane koje vide s druge strane.

REFLEKSIJA

Ptice lete prema staništu – stablu ili šumi, ili pak nastavljaju let nebom koje se reflektira u staklu.



LOKACIJA

Najveća opasnost su ostakljene građevine na migracijskim putevima i staništima.

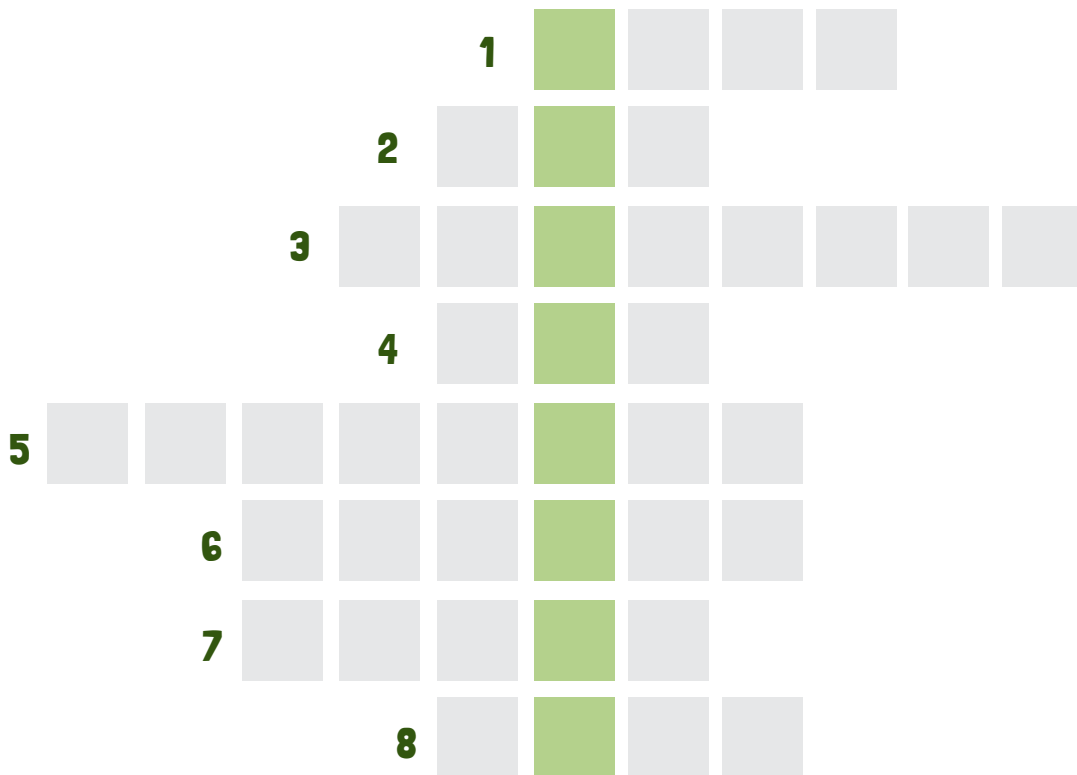
SVJETLA

Mnoge ptice migriraju noću te ih privlače osvijetljene građevine.



RIJEŠI KRIŽALJKU

Pokaži svoje znanje o pticama i pronađi rješenje!



- 1** Organ ptica nastao od gornje i donje čeljusti. Služi za uzimanje hrane, čišćenje perja, gradnju gnijezda, napad i obranu.

- 2** Najveća ptica na svijetu, *Struthio camelus*.

- 3** Najmanja ptica na svijetu, *Mellisuga helenae*.

- 4** Najvažnije osjetilo kod ptica.

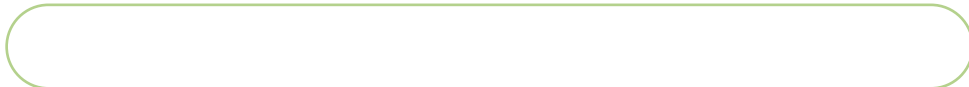
- 5** Ptice ga grade za noćenje, sklonište i njegu mladih.

- 6** Ptice koje zimi napuštaju naše krajeve i lete najčešće prema jugu su ptice...

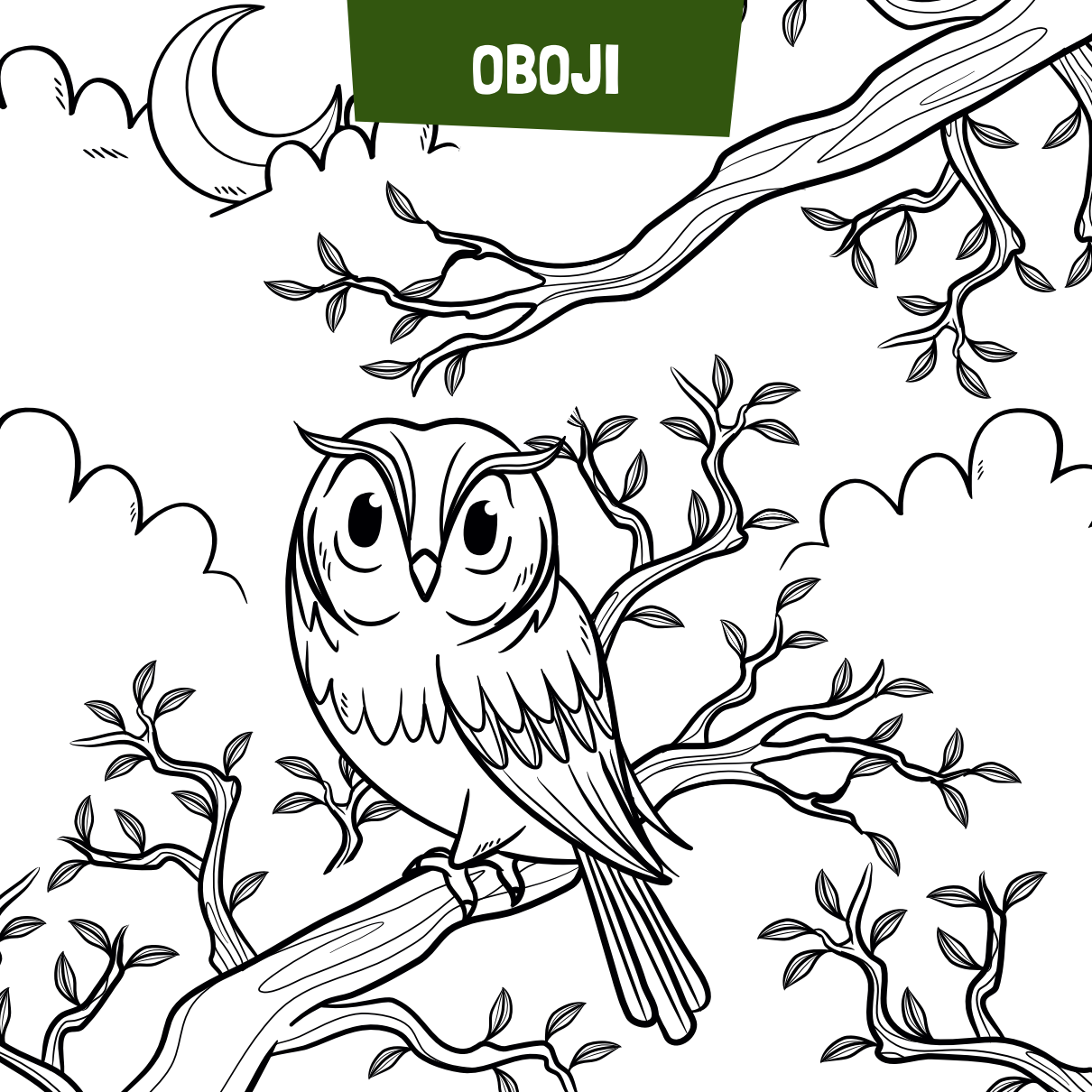
- 7** Poktiva tijelo ptica.

- 8** Ptice se razvijaju u njemu.

Jedna od najvećih opasnosti za ptice u letu je sudaranje s objektima izgrađenim od strane ljudi. Sudaranje ili...

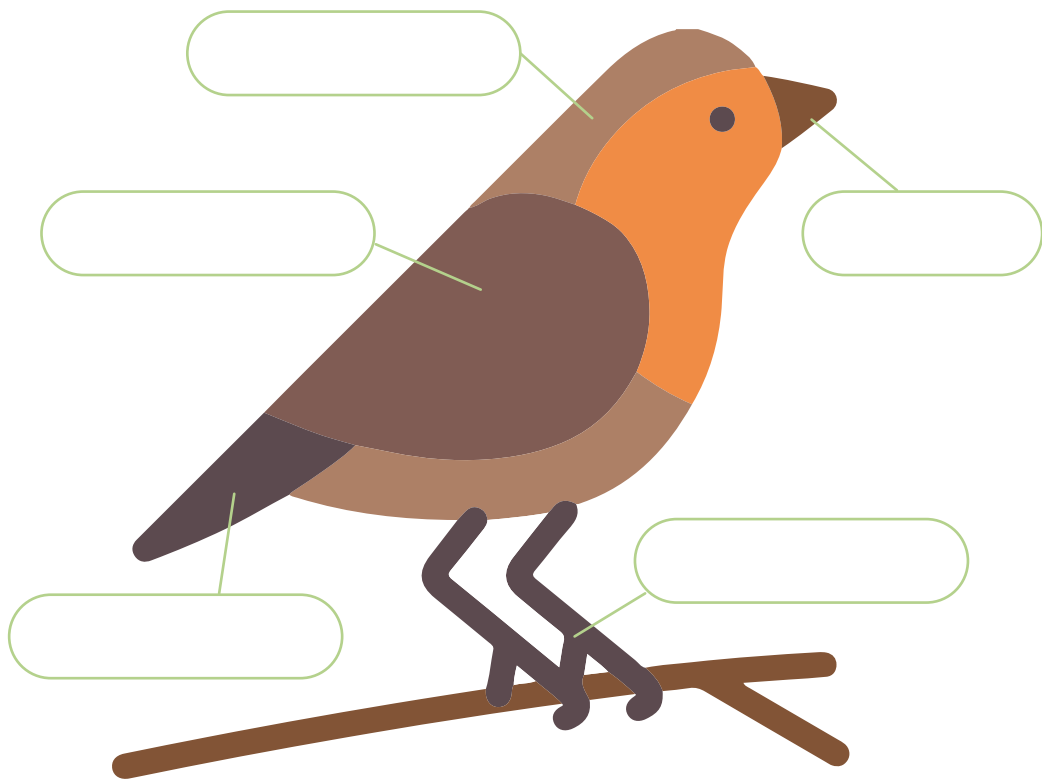


OBOJI



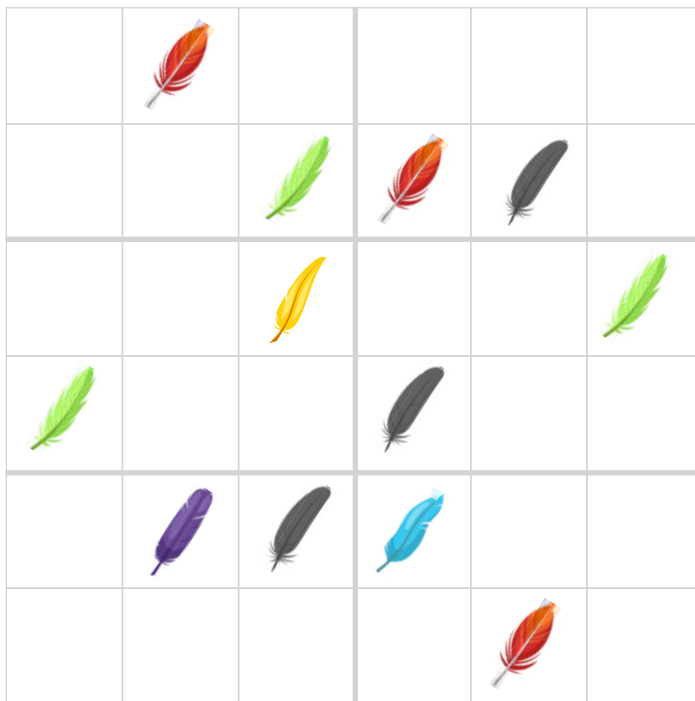
UPIŠI POJMOVE

NOGA KLJUN REP KRILO GLAVA



SLOŽI PERA

Uzmi bojice i popuni prazna polja tako da svaki stupac i redak sadrže po jedno od 6 različitih pera.





ČESTE ZABLUDE

Ptice se sudaraju sa staklima samo u proljeće.

Kolizija ptica sa staklenim površinama događa se u svako doba godine. Međutim, tijekom migracija ptica, odnosno u proljeće i jesen, ovi neželjeni događaji mnogo su češći.

Naljepnice na staklima su ružne.

Naljepnice ili crteži koji će pticama pomoći u uočavanju opasnosti mogu biti pravi ukras za svaki dom! Važno je samo pridržavati se pravila o udaljenosti linija.

Ptice se ne sudaraju sa staklima – nikada nijednu nisam vidio na tlu!

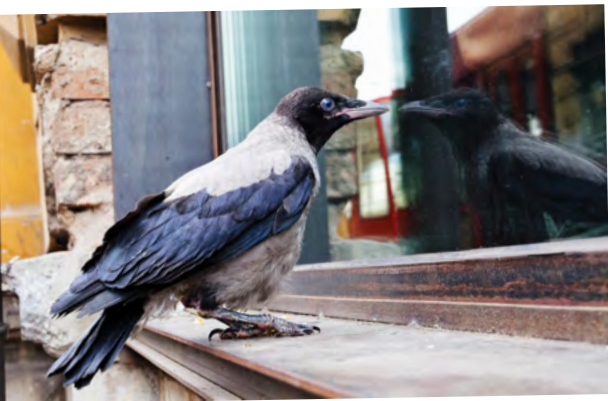
Ptice nakon udarca često uginu ili su ošamućene. U svakom slučaju – predatori (primjerice domaće mačke) brzo dolaze po lak plijen i odnose ih. Također često se u ovom ranjivom stanju skrivaju u obližnje raslinje. Ono što mi vidimo je često samo otisak na staklu.

Crna naljepnica siluete ptice je dovoljna.

Na bukobranima uz cestu ili na staklenim stijenama u gradu – svi ih vidimo. Iako se masovno koriste, nažalost – ove naljepnice nisu dovoljne. Razmak između tih naljepnica najčešće je preširok, a ovisno o uvjetima, ne stvaraju niti dobar kontrast.

MOŽEŠ SPRIJEČITI KOLIZIJU PTICA SA STAKLENIM POVRŠINAMA

Svatko od nas može pomoći u sprječavanju ovih događaja. Potrebno je dati ptici do znanja da je ispred nje čvrsta površina. Mnogo je načina kako to učiniti!

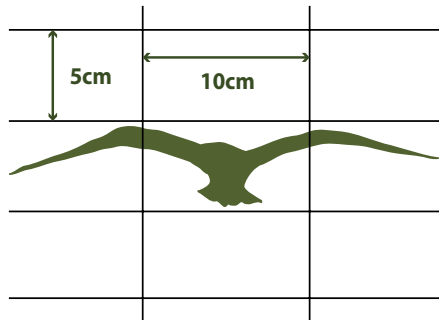


Na stakla postavi naljepnice

Postavi trakaste zavjese

Bijelom temperom napravi crtež na staklu

Kako bi bilo koje odabrano rješenje bilo učinkovito, važno je da obratimo pažnju na pravila vezana za linije u uzorku. Većina ptica će izbjeći stakla čije su vertikalne linije udaljene 10 cm ili manje, a horizontalne 5 cm ili manje. Linije moraju biti debljine minimalno 0.6 cm.



Odmakni sobne biljke od prozora
– ptice ih mogu vidjeti kao
sklonište i pokušati letjeti do njih.

Spusti rolete i zatvori zastore kad god
je to moguće – neki prozori odaju
dojam da je put slobodan za let.

Hranilice za ptice udalji od kuće
i prozora.



Preskoči poneko pranje prozora!

Prašina i pelud na staklima
stvaraju film koji je dovoljan
da ptica shvati da leti prema
čvrstoj površini.

KAKO PTICAMA POMOĆI NAKON KOLIZIJE?

Ako pronađemo pticu ošamućenu od udara u staklo, prvi korak je provjera ima li kakve vanjske povrede. Ako ptica krila drži pravilno, pogled joj djeluje normalno i može i sama prijeći na granu, možemo se udaljiti i promatrati je neko vrijeme s udaljenosti kako bismo bili sigurni da se oporavlja.

Ako ptica ima očite povrede, potrebna joj je odgovarajuća veterinarska skrb u što kraćem roku. Zato je važno odnijeti je kod najbližeg veterinara ili pozvati službu koja će pticu odvesti u Oporavilište Zoološkog vrta Grada Zagreba.

Često ptica nakon sudara sa staklom preživi i nema vidljivih ozljeda. U tom slučaju, svatko od nas može pomoći. Ptica je tada ošamućena i ne može se braniti od drugih opasnosti koje vrebaju te joj najviše možemo pomoći sklanjajući je od predatora.

Ono što ptica u tom trenutku treba je mirno mjesto gdje će se oporaviti od šoka. Važno je da joj se tada ne daje hrana ili voda.

Ako ste pronašli ranjenu životinju nazovite 01/2008-354

1 Pticu ćemo staviti u tamnu kutiju s rupama za zrak i odnijeti na tiho i mirno mjesto, toplo, ali ne prevruće. Kutija ne smije biti u doseg kućnih ljubimaca i drugih predatora.

2 Svakih petnaestak minuta iznijet ćemo kutiju i otvoriti. Kada ptica odleti – to je to. Jedna je ptica spašena!

3 No, ako se ptica koja nema vanjskih ozljeda ne oporavi kroz nekoliko sati, potrebno ju je odnijeti veterinaru ili nazvati našu službu.



ZAPAMTITE! ZABRANJENO JE ZADRŽATI DIVLJU PTICU!

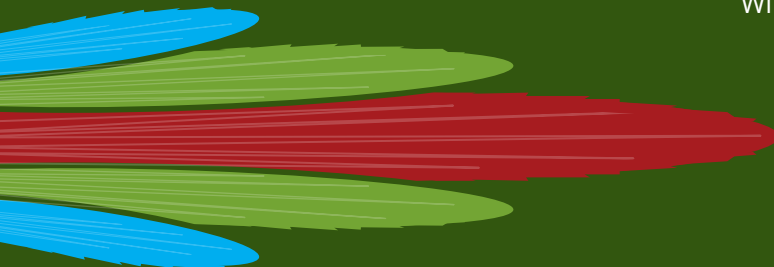
Naš zadatak je da joj pomognemo i pustimo u prirodu ili predamo veterinarima. Divlje životinje ne smijemo zadržati kao kućne ljubimce!

IZVORI:
Cogger, H. G. 1993. Encyclopedia of Animals:
Mammals, Birds, Reptiles, Amphibians. Fog City
Press.

Martin, G., 2011. Understanding bird collisions
with man-made objects: A sensory ecology
approach. Ibis (2011), 153, 239–254.

Uhlenbroek, C., 2009. Svijet Životinja. Profil.

Autor: Ana Milković Opašić
Fotografije: Arhiva Zoo vrta, Shutterstock,
WikiMedia Commons, Freepik



Ustanova Zoološki vrt Grada Zagreba

Zoological Garden of Zagreb

Ulica Fakultetsko dobro 1, 10000 Zagreb

OIB 69262261098 / **MB** 2262622

IBAN: HR1023600001101983046

Tel: 01 2302 198 / **E-mail:** info@zoo.hr / **www.zoo.hr**